

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร

PARENTAL INVOLVEMENT FACTORS IN PRESCHOOL CHILDREN DEVELOPMENT: A CASE STUDY OF THE PRE-SCHOOL CHILD DEVELOPMENT CENTER, NONGKHAEM BANGKOK

สุวิน ศรีเมือง

Suwin Srimuang

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Suwin61111@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน แขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน 2) แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กที่มีรับ-ส่ง เด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพื้นที่แขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกหลักจำนวน 5 คน แบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สรุพบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน มีระดับมากที่สุด 1 ด้านคือกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก ส่วน 5 ด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านจัดหาทรัพยากร และด้านอาคารสถานที่ และ 2. แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ผู้วิจัยนำผลสรุปจากแบบสอบถามมาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน จำนวน 5 คน นำเนื้อหา มาวิเคราะห์สรุพบัญชีและวิเคราะห์การเปรียบเทียบ จำแนกวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กฯ ต้องมุ่งเน้นกิจกรรมทักษะการเรียนรู้สำหรับเด็กควบคู่กับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการร่วมแสดงในเทศกาลต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

คำสำคัญ: ปัจจัยการมีส่วนร่วม, ศูนย์พัฒนาเด็ก, ผู้ปกครอง, เด็กก่อนวัยเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study 1) six domains of parental involvement factors affecting an operation of the Preschool Child Development Center (PCDC) under the supervision of the Bangkok Metropolitan Administration, and 2) strategic approach in management of the PCDC for greater public involvement. The samples were parents who took their children to and returned from the PCDC school each day. Data collection was sampled from 254 parents, including 5 key informants by conducting purposive sampling, in-depth interview method. Research tools consisted of a questionnaire and in-depth interview questions. Statistics used in data analysis employed frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and inductive analysis.

The results of the research revealed that the high domain of parental involvement. The next lower ranks of 5 domains were management and development, environment and safety, academics, resource acquisition, and

land and building. In addition, the results obtained from data analysis were analyzed to formulate strategic approaches in the PCDC management. The researcher applied the questionnaire results to implement the in-depth interview questions with 5 key informants for inclusive and comparative analyses. The results obtained were found that the PCDC had to focus on learning skill activities for children in collaboration with open opportunities for parental involvement in the PCDC's public activities and festival events.

Keyword: involvement factor, Preschool Child Development Center, parents, preschool children.

บทนำ

การพัฒนาคุณย์เด็กก่อนวัยเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเด็ก ซึ่งต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างเป็นระบบ และมีครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่ให้การดูแล โดยเน้นด้านความรู้ ความสามารถ การปฏิบัติตน ในสังคม ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เด็กที่เติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างทรัพยากร บุคคลที่มีคุณค่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นในวัยเด็กเล็กมากที่สุด ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และครูพี่เลี้ยง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องสอนที่บ้านและครูพี่เลี้ยงสอนที่ศูนย์พัฒนาเด็กฯ เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านที่เหมาะสมกับวัย มีความสุขในการเรียนรู้ รู้คิด รู้ทำอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ผลงาน กล้าพูด กล้า แสดงออกและภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้มีความห่วงใยในทรัพยากรส่วนรวม หรือสิ่งที่ได้สร้างขึ้น แนวทางการบริหารงานศูนย์ฯ จะอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการมาจากกรคัดเลือกผู้ปกครองเด็ก ผู้บริหารศูนย์ฯ ได้รับการแต่งตั้งจาก ผู้อำนวยการเขต โดยสำนักพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม รัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณ เพื่อการดูแลสถานที่และงานค่าตอบแทน อาสาสมัครครูพี่เลี้ยงผู้ดูแลเด็ก งบประมาณจะมีและไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน จึงต้องสรรหางบประมาณจากภายนอกช่วย เช่น จากภาค เอกชน บริษัทห้างร้าน ผู้ใหญ่ใจดี การมีส่วนร่วมจึงมุ่งเน้นผู้ปกครองเด็กและคนในชุมชนทุกคน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างชุมชน ศูนย์การพัฒนาเด็ก และองค์กรวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการตรวจสอบสาธารณะ และการมีส่วนร่วมในการ และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติการดำเนินงานการศึกษาในท้องถิ่น(2546) กำหนดให้ทุกภาคส่วน ร่วมคิด ร่วมกำหนด แผนงาน ร่วมดำเนินการพัฒนา แขวงหนองแขมมี จำนวนประชากร 71,042 คน (สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพฯ, 2557) มีศูนย์ พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ศูนย์ คือ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนสะพาน 1 ตั้งอยู่ที่ 1102 แขวงหนอง แขวง เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีนักเรียน จำนวน 333 คน 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลวงพ่อทิวศัคดี ตั้งอยู่หมู่ที่ 77 ซอยเพชรเกษม 81 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีเด็กนักเรียน จำนวน 220 คน และ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลียยคลองหมื่นแจ่ม หมู่ 13 ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ซอย 3/1 ถนนเลียยคลองภาษีเจริญฝั่งใต้ แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีเด็กนักเรียน จำนวน 215 คน มีการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์ และ หนังสือสั่งการให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้านการศึกษาด้วยการกำหนดมาตรฐาน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้าน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้าน วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันรอล เงินคำ (2543) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คนในชุมชน และ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ถ้าครูดิว่านักเรียน คือเด็กที่ผู้ใหญ่ต้องช่วยกันฟูมฟักเลี้ยงดูให้เติบโต ครูก็จะมีความคิดว่าผู้ปกครองและ ชุมชนเป็นเพื่อนร่วมงานวิชาการพื้นฐานที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อจัดการศึกษาให้กับลูกหลานของตนที่จะเป็นเยาวชนที่มี ประสิทธิภาพในอนาคต ทุกฝ่ายต้องตระหนักในความรับผิดชอบต่อการศึกษาศึกษาของเด็ก ขณะที่ครูพี่เลี้ยงต้องพยายามปรับปรุงสภาพการ เรียนการสอนในห้องเรียนให้น่าเรียน ครูก็จะประสบความสำเร็จในการจูงใจให้เด็กเข้าห้องเรียนมากขึ้น แต่ถ้าหากครูมองว่าผู้ปกครอง นักเรียนไม่ใช่เพื่อนร่วมงาน ผลตามมา คือการสร้างฐานรากของมนุษย์ หรือเยาวชนเพื่อเรียนรู้ก็ไม่เกิดขึ้น ตามนโยบายรัฐบาลและแผน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2550-2559 โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินกิจกรรมเด็กเล็กทุกคน ต้องได้รับการพัฒนาทุกด้านก่อนเข้าเรียนในภาคการศึกษาภาคบังคับสอดคล้องกับองค์การยูนิเซฟ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กยังเน้นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นพิเศษพัฒนาทางร่างกาย พัฒนาดสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นรากฐานของการพัฒนามนุษย์ บ่มเพาะให้เจริญงอกงามเป็นกล้าสายพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพของการเป็นทรัพยากรมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ยังเป็นเกราะป้องกันภัยทางสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนเพื่อนำผลไปเป็นแนวทางแก้ไขในกิจกรรม

ความสำคัญของปัญหาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน แขวงหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการสำรวจพบว่าผู้ปกครอง มีส่วนร่วมมากในกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กมาก ทำให้เกิดผลกระทบตรงต่อการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในด้านการบริหารพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านจัดหาทรัพยากร และด้านอาคารสถานที่ จึงต้องศึกษาปัจจัยส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนเพื่อนำผลการวิจัยไปสู่แนวทางกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน และนำเสนอแนะมอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพิจารณาเลือกใช้อย่างเหมาะสมตามแนวทางปฏิบัติจริง นโยบายรัฐบาล และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2550-2559 การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพทางการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน แขวงหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน
2. ศึกษาแนวทางกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับความต้องการในชุมชน

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก Frederic Froebel (1782-1582) กิจกรรมพัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กแต่ละคน

2. แนวคิดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย ใช้วิธีการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสำคัญ วราภรณ์ รักวิจัย (2542) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

3. แนวคิดการพัฒนากิจกรรมมนุษย์ สำหรับแม่ลูกอ่อนก่อนเข้าเรียน (Mother school) จากหนังสือ The Great Didactic ที่เสนอให้โรงเรียนให้การศึกษาแก่แม่ ที่ต้องเลี้ยงลูก ในเรื่อง การปฏิสนธิ การเลี้ยงดูลูกเล็ก สภาพแวดล้อม ภัยอันตรายต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งเป็นความแตกต่าง ความมีดี ความสว่าง รู้จักการสังเกตสภาพทั่วไปรอบข้าง รวมถึงสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสถานการศึกษาแห่งแรกของเด็กเล็กมาจากครอบครัว การได้รับการฝึกทางจิตใจจึงมีความสำคัญพอๆกับฝึกด้านสติปัญญา

4. แนวคิดชาวเยอรมัน ซึ่งเป็น “ต้นกำเนิดการศึกษาปฐมวัย” ที่ยอมรับและนิยมมากจนถึงปัจจุบัน กุลยา ต้นติผลาชีวะ (2551) เห็นว่าครูต้องส่งเสริม หรือสนับสนุน การเรียนรู้ตามธรรมชาติของเด็กเล็กจนเติบโตใหญ่ด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรีและใช้กิจกรรมที่เกิดจากการนำของเล่นมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน

เทิดศักดิ์ จันเสวี (2549) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเขตเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาพบว่าผู้ปกครองไม่มีเวลาและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ของการศึกษวิจัยถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ ด้านการบริหาร พัฒนา ด้านวิชาการ ด้านจัดหาทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิ่งแวดล้อมความปลอดภัย และด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ของการวิจัยคือปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. **วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ** ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน แขวงหนองแขมกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 3 ศูนย์ฯ จำนวน 254 คน ดังนี้ ศูนย์พัฒนาฯ ชุมชนสะพาน 1 จำนวน 330 คน ศูนย์พัฒนาฯ หลวงพ่อทวีศักดิ์ จำนวน 220 คน และศูนย์พัฒนาฯ เลียบคลองหมื่นแจ่ม จำนวน 215 คน โดยกำหนดสัดส่วนเด็กนักเรียน 1 คนเท่ากับผู้ปกครอง 1 คน รวมทั้งสิ้น 765 คน (สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร, 2557) กำหนดความ คลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางเครซีและมอร์แกน(1970) ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling)

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ปกครองทั้ง 3 ศูนย์พัฒนาฯ ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง แจกแบบสอบถามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนสะพาน 1 จำนวน 110 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลวงพ่อทวีศักดิ์ จำนวน 73 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลียบคลองหมื่นแจ่ม จำนวน 71 คน รวมเป็นจำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม มาจากเกณฑ์การจัดการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แยกด้านบุคลากรออกจากการบริหารศูนย์เด็กเล็ก แล้วเพิ่มด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการกำหนดมาตรฐานใหม่ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนา 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านจัดหาทรัพยากร 4) ด้านอาคารสถานที่ 5) ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และ 6) ด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางการสมรส ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อาชีพในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณ และระยะเวลาพักอาศัยในเขตพื้นที่เขตหนองแขม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านปัจจัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ ด้านวิชาการ จำนวน 7 ข้อ ด้านจัดหาทรัพยากร จำนวน 7 ข้อ ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 7 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำนวน 7 ข้อ และด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก จำนวน 7 ข้อ กำหนดระดับคะแนน เป็น 5 ระดับ ค่าคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด และค่าคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด และแปลผลคะแนนของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์และคาร์ทัน (1998)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ปกครองเสนอในเรื่องข้อมูลและแนวทางการพัฒนาต่อไปการ ทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือใช้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รศ.ดร.สมบัติ พิษทรัพย์, รศ.ดร.เพ็ญศรี ฉิริณัง, รศ.วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน, ดร.กรรณิกา ทิรัญกสิ และ ดร.ประทีป มากมิตร) พิจารณาหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ลักษณะของการใช้ภาษา และให้ ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนสมบูรณ์และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability try-out) กับผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนบัวแก้ว แขวงหนองค้างพลู จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค(1974) ผลการวิเคราะห์ แบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.976 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์สูงมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนสะพาน 1 จำนวน 110 ชุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลวงพ่อทวีศักดิ์ จำนวน 73 ชุด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลียบบคลองหมื่นแถม เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 71 ชุด ระหว่างวันที่ 1-29 กุมภาพันธ์ 2559 รวมจำนวน 254 ชุด ดังนี้

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำข้อมูลรหัสและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central tendency) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างกำหนดแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักวิชาการศึกษานาน การพิเศษ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตหนองแขม หัวหน้าพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตหนองแขม ประธานชุมชนระดับเขตหนองแขมกลุ่มเพชรเกษมใต้ ประธานชุมชนสะพาน 1 เขตหนองแขม และตัวแทนผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณมากำหนดคำถามแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interviews) แบบสัมภาษณ์ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่สัมภาษณ์มาจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เพื่อจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนด และวิเคราะห์เชิงตรรกะ ทำการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ในเรื่องเดียวกันเพื่อหาข้อสรุป

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้ดำเนินการ 3 วิธี คือ การค้นคว้าเอกสาร (Documentary research), การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.4 มีอายุอยู่ในช่วง 18-30 ปี 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.9 สถานภาพสมรส 188 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.0 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.7 ประกอบอาชีพรับจ้าง 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.5 และระยะเวลาการพักอาศัยในเขตพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 6-10 ปี 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.2

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย จะเป็นดังนี้

2.1 ด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D.=0.93) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้ปกครองยินดีร่วมจัดกิจกรรมวันสำคัญที่ศูนย์ฯ จัด ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=1.00) ผู้ปกครองยินดีร่วมแสดงในกิจกรรมของเด็ก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.=0.99) ร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D.=0.96) ได้รับโอกาสให้ร่วมเรียน/สอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. =0.92) ร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้เด็ก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D.=0.90) ร่วมวางแผนกำหนดเป้าหมายพัฒนาการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D.=0.87) และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความรู้ของเด็ก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=0.86)

2.2 ด้านการบริหารพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=0.87) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้ปกครองประเมินผลบุคลากรศูนย์ฯ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D.=0.94) ผู้ปกครองยินดีสละเวลาเพื่อศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D.=0.92) ร่วมกำหนดในกิจกรรมการพัฒนาการของเด็ก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D.=0.90) ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D.=0.83) ร่วมกำหนดทิศทาง วางแผน

การดำเนินตามวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D.=0.81) ร่วมกำหนดแนวทางการเรียนรู้ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D.=0.81) และร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D.=0.78) ประโยชน์ที่ได้รับผู้บริหารศูนย์พัฒนาฯ ควรกำหนดช่องทางให้ผู้ปกครองประเมินผลบุคลากรศูนย์ฯ เข้าไปมีส่วนร่วม

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.=0.85) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าผู้ปกครองร่วมกับครูประชาสัมพันธ์ที่รับ ส่งเด็กอย่างปลอดภัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.=0.96) ไม่ส่งเสียงหรือทำกิจกรรม รบกวน การเรียนการสอน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.=0.95) ร่วมแก้ปัญหาที่เกิดกับเด็กทุกชนิด ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=0.86) ร่วมจัดทำสิ่งป้องกันเสียงดังจากภายนอก ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.=0.85) ร่วมนำสิ่งที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้กับการพัฒนาศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D.=0.79) ร่วมจัดทำสัญลักษณ์ ป้ายข้อความระวังบริเวณศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D.=0.79) และร่วมจัดการสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.=0.77)

2.4 ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D.=0.80) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าผู้ปกครองร่วมให้ข้อมูลสำคัญเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรวดเร็ว ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.=0.96) ร่วมพัฒนาสื่อ และอุปกรณ์การศึกษาของศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D.=0.87) มีความพร้อมและความรู้ที่จะเป็นครูผู้ช่วยสอนเด็ก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D.=0.81) ร่วมส่งเสริม นำวัสดุอุปกรณ์มาใช้ประกอบการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D.=0.79) สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้สูงเพิ่มยิ่งขึ้น ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=0.74) ร่วมสนับสนุนเอกสารวิชาการหรือหนังสือให้กับศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=0.74) และร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D.=0.96)

2.5 ด้านจัดหาทรัพยากร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.=0.77) พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ผู้ปกครองร่วมหาของเล่น ช่วยกระตุ้นการพัฒนาการของเด็ก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.=0.88) สนับสนุนการสร้างขวัญกำลังใจครูผู้สอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D.=0.80) ร่วมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกทุกชนิดในกิจการศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.=0.77) ร่วมชี้แนะการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.=0.76) ให้คำปรึกษา แนะนำ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D.=0.75) ร่วมกำหนดจำนวนและสรรหาคะบุคลากรศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=0.74) และร่วมหาผู้มีความรู้ผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้บุคลากรศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.=0.80)

2.6 ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้ปกครองร่วมใช้ประโยชน์อาคารเพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.=0.86) ผู้ปกครองร่วมสนับสนุน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับอาคารเรียน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D.=0.79) ร่วมปรับภูมิทัศน์อาคาร ห้องเรียน อย่างเหมาะสม ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D.=0.73) ให้ข้อเสนอแนะและประสานงานหน่วยงานซ่อมภายในและนอก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.=0.71) ร่วมกำหนดพื้นที่ การใช้พื้นที่อาคารศูนย์ฯ อย่างเหมาะสม ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.=0.71) ร่วมปรับปรุง ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D.=0.70) และร่วมตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D.=0.68)

3. แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับความต้องการในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่ม เนื้อหา คล้ายกันมากที่สุดมาไว้ด้วยกัน แล้วนำข้อมูลกลุ่มลักษณะเดียวกันใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียนเพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชน สรุปได้ดังนี้

4. สรุปการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่เป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่ประชาชนหรือผู้ปกครองยอมรับมีความน่าเชื่อถือของชุมชน ดังนี้

4.1 ฝ่ายการศึกษาเขตหนองแขม

ด้านการพัฒนา มีส่วนร่วมน้อย, ด้านวิชาการ คัดเลือกประชาชนในพื้นที่ มาเป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น, ด้านจัดหา ทรัพยากร สำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาครูพี่เลี้ยงและจัดสรรงบประมาณมาจาก กทม. มอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กฯ, ด้าน อาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาฯ ดำเนินการเองได้ แล้วแจ้งการปรับปรุงให้สำนักพัฒนาชุมชนฯ ทราบ, ด้านสิ่งแวดล้อม/ความปลอดภัย ชุมชนโดยรอบศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมความปลอดภัยดี, ด้านกิจกรรมเสริมทักษะ สำหรับเด็ก วันสำคัญฯ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

4.2 ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขตหนองแขม

ด้านการพัฒนา ไม่มีส่วนร่วม, ด้านวิชาการ เป็นครูพี่เลี้ยงก่อน เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปมาสมัครเป็นครูพี่เลี้ยงในชุมชน, ด้าน จัดหาทรัพยากร สำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาครูพี่เลี้ยงและจัดสรรงบประมาณมาจาก กทม. มอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อน วัยเรียน, ด้านอาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาฯ ดำเนินการเองได้ แล้วแจ้งการปรับปรุงให้สำนักพัฒนาชุมชนฯ ทราบ, ด้านสิ่งแวดล้อม/ความ ปลอดภัยอาสาสมัครชุมชนเป็นผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่ช่วยรับเด็ก เข้าศูนย์ฯ และช่วยเหลือส่งเด็กมอบให้ผู้ปกครองตอนกลับบ้าน, ด้าน กิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กวันสำคัญฯ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

4.3 ประธานชุมชนนาศภาพร เขตหนองแขม

ด้านการพัฒนา ไม่มีส่วนร่วม, ด้านวิชาการ เป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น, ด้านจัดหาทรัพยากรสำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาครูพี่เลี้ยงและจัดสรรงบประมาณมาจากกรุงเทพมหานคร มอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน, ด้านอาคาร สถานที่ เปิดโอกาสให้ คณะกรรมการชุมชน หรือผู้ปกครองใช้สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อชุมชน, ด้านสิ่งแวดล้อม/ความปลอดภัย อาสาสมัครชุมชนเป็นผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่ช่วยรับเด็ก เข้าศูนย์ฯ และช่วยเหลือส่งเด็กมอบให้ผู้ปกครองตอนกลับบ้าน, ด้านกิจกรรม เสริมทักษะสำหรับเด็กวันสำคัญฯ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

4.4 ประธานชุมชนสะพาน 1 เขตหนองแขม

ด้านการพัฒนา มีส่วนร่วมน้อย, ด้านวิชาการ คัดเลือกประชาชนในพื้นที่ มาเป็นครูพี่เลี้ยงก่อน เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป มาสมัครเป็นครูพี่เลี้ยงในชุมชน, ด้านจัดหาทรัพยากร สำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาครูพี่เลี้ยงและจัดสรรงบประมาณมาจาก กทม. มอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน, ด้านอาคารสถานที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชน หรือผู้ปกครองใช้ สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อชุมชน, ด้านสิ่งแวดล้อม/ความปลอดภัยอาสาสมัครชุมชนเป็นผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่ช่วยรับเด็กเข้าศูนย์ฯ และ ช่วยเหลือส่งเด็กมอบให้ผู้ ปกครองตอนกลับบ้าน, ด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กวันสำคัญฯ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

4.5 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก สถานสะพาน 1 เขตหนองแขม

ด้านการพัฒนา มีส่วนร่วมน้อย, ด้านวิชาการ คัดเลือกประชาชนในพื้นที่มาเป็นครูพี่เลี้ยงก่อน เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปมา สมัครเป็นครูพี่เลี้ยงในชุมชน, ด้านจัดหาทรัพยากร สำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการจัดหาครูพี่เลี้ยงและจัดสรรงบประมาณมาจาก กทม. มอบให้ศูนย์พัฒนาเด็กฯ, ด้านอาคารสถานที่ เปิดโอกาสให้ คณะกรรมการชุมชน หรือผู้ปกครองใช้สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อชุมชน, ด้าน

สิ่งแวดล้อม/ความปลอดภัยอาสาสมัครชุมชนเป็นผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่ช่วยรับเด็ก เข้าสู่ศูนย์ฯ และช่วยเหลือส่งเด็กมอบให้ผู้ปกครองตอนกลับบ้าน, ด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก วันสำคัญฯ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วม

สรุปการสัมภาษณ์บุคคล 5 ท่าน เชิงลึกพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเขตหนองแขม ในด้านการพัฒนาฯ การมีส่วนร่วมภาพรวมมีส่วนร่วมน้อยและไม่มีส่วนร่วม ด้านวิชาการปัจจัยการมีส่วนร่วมพบว่าควรคัดเลือกประชาชนในพื้นที่มาเป็นวิทยากร เป็นครูพี่เลี้ยงก่อนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทั่วไปมาสมัครเป็นครูพี่เลี้ยงในชุมชน ด้านจัดหาทรัพยากรพบว่าสำนักพัฒนาชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการเรื่องบุคลากร งบประมาณให้เป็นไปตามแผนการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ สามารถดำเนินการปรับปรุงอาคาร จัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาฯ การดำเนินการดังกล่าวต้องแจ้งให้สำนักพัฒนาชุมชนฯ ทราบ ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ได้รับความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างดี และด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก พบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญในกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กฯ จัดเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ

การอภิปรายผล

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$, $S.D.=0.83$) ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กมากที่สุด สอดคล้องกับเทิดศักดิ์ จันเสวี (2549) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองสนใจมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากที่สุด สมภาพ พันธิวิไล (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนคาทอลิกสังฆมณฑลอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน สุธี เมียน (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในจังหวัดเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เป็นไปตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) แตกต่างกับ กมล เข็มนาจัตร์ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบปัจจัยด้านชุมชนร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จารุณี ทองจันทร์เทพ และวรัญญา กันทะ (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการพัฒนากิจกรรมถนนคนเดินวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามประเมินผล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปเป็นแนวทางการใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการบริหารพัฒนา ผู้ปกครองสนใจมีส่วนร่วมในการประเมินผลบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนมากที่สุดปัจจัยในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนผู้ปกครองสนใจมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ควรแต่งตั้งผู้ปกครองที่มีความรู้เป็นคณะกรรมการประเมินผลบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นร่วมพิจารณาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กฯ ที่มีผลกระทบต่อเด็กโดยตรงควรเชิญผู้ปกครองทุกคนร่วมแก้ไขและเตรียมการป้องกันที่จะเกิดในอนาคต

1.2 ด้านวิชาการ ผู้ปกครองสนใจให้ข้อมูลสำคัญเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรวดเร็วมากที่สุดและสนใจร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ควรให้ผู้ปกครองร่วมให้ข้อมูลพื้นฐานของการเรียนรู้ของเด็กเพื่อเป็นการสนับสนุนครูพี่เลี้ยง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพี่เลี้ยงได้รับการพัฒนาด้านวิชาการในระดับที่สูงขึ้น และควรใช้รูปแบบคณะกรรมการวิชาการโดยมีผู้ปกครองเป็นกรรมการร่วมพิจารณา

1.3 ด้านจัดหาทรัพยากร ผู้ปกครองสนใจหาของเล่น ช่วยกระตุ้นการพัฒนาการของเด็กมากที่สุด และสนใจหาผู้มีความรู้ มีประสบการณ์มาให้ความรู้สนับสนุนบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนน้อยที่สุด ควรให้ผู้ปกครองร่วมจัดหาของเล่นเด็กพัฒนาตาม

วัยมาไว้ประจำที่ศูนย์พัฒนาฯ หรือขอสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์พัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ผู้รับผิดชอบตรงจากภาครัฐบาล ในการปกครองส่วนท้องถิ่น และควรจัดกิจกรรมนอกสถานที่ให้เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองช่วยสรรหา บุคลากรมาเป็นครูพี่เลี้ยง โดยผู้บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน พิจารณาคัดเลือกคนที่มี ความรู้และประสบการณ์

1.4 ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองสนใจร่วมใช้ประโยชน์อาคาร เพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชนมากที่สุด ส่วนปัจจัยการ ร่วมตรวจสอบวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ควรให้ผู้ปกครองใช้ประโยชน์อาคารและสถานที่ในการจัดกิจกรรม ชุมชนลดภาระการใช้งบประมาณ ผู้ปกครองช่วยซ่อมบำรุงและตั้งเป็นคณะกรรมการดูแลอาคารสถานที่ตามความรู้ ความชำนาญ ซึ่งเป็นการปลูกจิตสำนึกการเป็นเจ้าของส่วนร่วมกัน

1.5 ด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ผู้ปกครองสนใจร่วมกับครูพี่เลี้ยง ประชาสัมพันธ์พื้นที่รับ/ส่ง เด็กอย่างปลอดภัยมากที่สุด และการร่วมจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนน้อยที่สุด ควรมอบหมายให้ผู้ปกครองกำหนดความ รับผิดชอบพื้นที่ช่วยเหลือครูพี่เลี้ยงในการรับ/ส่ง ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ ใช้วิธีการตีเส้นสีเพื่อเดินแถวมายังจุดรับ/ส่งเด็กนักเรียน มีครูพี่เลี้ยง กำกับดูแลรับผิดชอบตามหน้าที่ตามมาตรฐานภายในและภายนอกตัวอาคาร จัดทำสัญลักษณ์ ป้ายข้อควรระวังเพื่อเป็นการเน้น กระตุ้น เตือนเรื่องความปลอดภัยต่อเด็ก

1.6 ด้านกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็ก ผู้ปกครองสนใจร่วมจัดกิจกรรมวันสำคัญในเทศกาลต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อน วัยเรียนจัดมากที่สุด และสนใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความรู้ของเด็กน้อยที่สุด ควรจัดกิจกรรมทุกเทศกาล แล้ว เชิญผู้ปกครองเด็กทุกคนเข้าร่วมแสดงกับเด็ก ช่วยแสดงความคิดเห็นนำไปปรับปรุงพัฒนากิจกรรมครั้งต่อไป และควรเริ่มจากจัด คณะทำงานสร้างกิจกรรมเสริมความรู้ผู้ปกครองร่วมกับครูพี่เลี้ยง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 2.1 ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน
- 2.2 ศึกษาประสิทธิผลและประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
- 2.3 ศึกษารูปแบบการบริหารศูนย์ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น
- 2.4 ศึกษาโครงสร้างและรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
- 2.5 ศึกษาเชิงลึกจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กมล เข็มนาจิตร์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 8(17): 80-89.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: เบริน เบส บুক.
- จันรอล เงินคำ. (2543). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. เชียงราย: เชียงรายการพิมพ์.
- จารุณี ทองจันทร์เทพ; และ วรัญญา กันทะ. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการพัฒนากิจกรรมถนนคนเดินวัวลาย อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2561, <http://trujournal.thonburi-u.ac.th/p/5-0.html>
- เทิดศักดิ์ จันเสวี. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเขตเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วรารณณ์ รักวิชัย. (2542). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- สมาพร พันธุ์วิไล. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนในการเรียนคาทอลิกสังฆมณฑลอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ครุ-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตหนองแขม. (2557). *เอกสารข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตหนองแขม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุธี เมียน. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในจังหวัดเสียมเรียบ ราชอาณาจักรกัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Best, J. W.;& Kahn, J. V. (1998). *Researching education*. 8th ed. Boston: Allyn & Bacon.
- Cronbach, Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Frederic, Froebel. (1782-1852). *Britannica Concise Encyclopedia; Friedrich Wilhelm August Froebel*. Retrieved from
<http://www.answers.com/topic/friedrich-wilhelm-august-fr-bel>.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological
Measurement*. 30: 607-610.

Translated Thai References

- Chanseewee, Terdsak. (2006). *Parental Involvement in Early Childhood Education Management in ChomThong
Municipality Chiangmai Province*. Master of Education, Faculty of Graduate Studies Chiang Mai University. (in Thai)
- Department of Local Administration. (2010). *Standards of Operation of Child Development Centers of Local Government
Organizations*. Bangkok: Department of Local Administration. (in Thai)
- Khennajit, Kamol. (2014). Factors affecting public participation in local government organization. District administration
Phetchaboon. *Journal of thonburi University*. 8(17): 80-89. (in Thai)
- Lakwijai, Warapom. (1999). *Early Childhood Parenting 3rd edition*. Bangkok: Sangsilp Printing. (in Thai)
- Mean, Sutee. (2008). *Community participation in education in Siem Reap Cambodia*. Master Thesis Ubon Ratchathani
Rajabhat University. (in Thai)
- Ngemkam, Chanron. (2000). *Parental Involvement in Pre-School Education in Schools under the Office of Primary
Education Chiang Khong District Chiang Rai province*. Chiang Rai: Chiang Rai Printing. (in Thai)
- Nongkham district office. (2014). *Pre-school Child Development Center Bangkok*. Bangkok: Nongkham district office. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2003). *The National Education Act 1999. Amendment (No. 2) 1999*.
Bangkok: The National Education Act. (in Thai)
- Phunwirai, S. (2007). *Participation in community education in the Catholic Diocese of Ubon Ratchathani*. Master Thesis The
field of educational administration, Information and Technology Resource Center Ubon Ratchathani Rajabhat
University. (in Thai).
- Tantiprachewa, Kullaya. (2008). *Early Childhood Education Curriculum*. Bangkok: Bren Best Book. (in Thai)
- Thongchanthab, C. ;& Kuanta, W. (2011). Participation of entrepreneurs in the development of Wua Lai pedestrian walkway.
Muang District, Chiang Mai Province. Retrieved from <http://trujournal.thonburi-u.ac.th/p/5-10.html> (in Thai)